

произвежда е трудно да се изключат други да се възползват от нея; като резултат на това, никое лице или група може да си позволи да заплати за нея.

Външни фактори

Като цяло свободните пазари произвеждат твърде много или твърде малко от стока или услуга от гледна точка на обществото. Това може да се случи, когато разходите за производството на отделната фирма, или разходите за потребление на дадено лице потребителите не включват по-широките разходи или ползи за обществото.

Фиг.1 Роля на държавата в определянето на рамки и влияние върху крайните резултати

1.1. Директно участие

Правителство участва пряко в пазарите по две основни причини: за предоставяне на обществени блага и услуги, чието предоставяне от свободните пазари е малко вероятно да бъдат на подходящото равнище и да се възползват от търговската стойност на публичните активи в сектора.

1) Държавата като доставчик

В миналото, публичният сектор е бил пряк доставчик на много стоки и услуги. С течение на времето обаче тази роля е намалена поради няколко причини:

- приватизацията на предприятия държавна собственост, например енергия, вода и телекомуникационни компании, и последващото икономическо регулиране на тези дейности
- въвеждане на конкурсното начало в продължение на много обществени услуги.
- нарастващото използване на публично-частни партньорства като алтернатива на предоставянето на пряка държавна намеса.

2) Държавата като купувач

Държавата също е важен купувач на стоки и услуги от частния сектор. Оценката на общия размер на обществените поръчки във Великобритания варира от около 11 на сто до 18 на сто от БВП¹. Държавата купува от частния сектор с цел да предоставят обществени услуги, както и да изпълнява своите функции, например предоставянето на офиси, ИТ оборудване и изследователски услуги. Правителството обикновено доставя стоки и услуги чрез конкурентна тръжна документация / процедура. Потенциални доставчици на оферта наддават, и поръчката е възложена на фирмата, която най-добре отговаря на определени критерии, и осигурява най-добрата стойност. Държавата действа като купувач от частни фирми по две основни причини:

- Да се осигури обществена стока или услуга, като отговор на неефективност на пазара като здравеопазване, правото и реда, места за отдих и опазване на околната среда и др.

---

¹ OFT (2004).